

ІТАЛІЯ – ЦЕ ЗАГАДКА, ЦЕ ДИВО. ВСЕ ГАРМОНІЙНЕ ТУТ, УСЕ КРАСИВЕ

Уроки інтегрованого курсу “Мистецтво” у 4-му класі

Галина АЛЬПЕРІНА, вчитель початкових класів
та образотворчого мистецтва, СШ № 17, м. Київ

Відкриваючи дітям чарівний світ музики й образотворчого мистецтва, не можна оминати Італію, що здавна славиться розмаїтістю музичних жанрів, архітектури, живопису і скульптури. Тож напередодні Дня Європи в Україні автор пропонує ознайомити учнів з багатогранною італійською культурою.

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Тема: Італійські пісні й танці. Опера.

Мета. Ознайомити учнів з різними жанрами італійської музики. Спонукає до пізнавальної діяльності, розвивати музичний слух, чуття ритму, чистоту інтонування, уяву й мовлення. Виховувати інтерес до культури різних народів, толерантність.

Матеріали та обладнання: мультимедійний комплект, презентації, відеозаписи та аудіозаписи музичних творів; зображення карнавалу, гондольєрів у Венеції, персонажів народної комедії; портрети Робертіно Лоретті й авторів використаних музичних творів; зображення мандоліни й бубна.

Поняття: опера, серенада, тарантела, баркарола, мандоліна.

Попередня робота: підготовка презентацій про Італію, Венецію й Венеційський карнавал.

Хід уроку

I. Організаційний момент (1–2 хв)

Діти заходять до зали під аудіозапис “Італійської пісеньки” П. Чайковського, вітаються з учителем одним із видів музичних вітань.

II. Повідомлення теми й мети уроку (1–2 хв)

— Сьогодні на нас чекає музична мандрівка до чудової країни Італії. Ми дізнаємося про жанри італійської музики, послухаємо твори видатних композиторів, поспіваємо і навіть потанцюємо. Сподіваюся, вам буде цікаво.

III. Підготовка до сприйняття нового матеріалу (4–5 хв)

Педагог пропонує дібрати прикметники, які характеризують Італію, а після цього демонструє на екрані текст, у якому пропущено слова. Учні мають вставити їх і прочитати текст, що утворився.

— Ми приїхали до Італії. Спочатку відвідали столицю — місто ____ (Рим). Зайшли до ресторану і поїли ____ (спагеті, піцу, пасту). Біля стадіону помітили натовп футбольних уболівальників. Грали команди ____ (“Наполі”, “Інтер”, “Рома” тощо). Ми поминули їх і побачили, що на вулицях багато людей у дивних масках і костюмах. Це був ____ (карнавал).

— Бачу, ви вже багато знаєте про Італію. Пригадаймо це ще раз за допомогою слайд-шоу.

Учень демонструє заздалегідь підготовлену презентацію про Італію. Педагог супроводжує показ декламуванням вірша.

Дякуємо, що до нас завітали ви.
Рай на землі — це, звичайно, Італія.
Сонячна, вічна, прекрасна Італія —
Кращого місця ніде не знайти.
Море і пляж, всюдисущі туристи,
Театри, музеї, відомі артисти,
І давня історія кожного міста —
І слова від щастя не вимовиш ти.
Різна Італія — шопінг і мода,
Архітектура, чудова природа,
Пісня така, що захоплює подих,

Квіти усюди в перлинах роси.
І серенади, і кава ранкова,
І запальна емоційна розмова,
І карнавальна юрба кольорова —
Скільки тут величі, скільки краси!

Г. Альперіна

— Саме італійським пісням, танцям і музиці присвячено нашу подорож. Отже, рушаймо — мандрівка починається.

IV. Робота над темою уроку (20–21 хв)

Діти мандрують містами Італії. При ознайомленні з новим музичним жанром (під час зупинок) чергуються такі види роботи: слухання музики, аналіз музичного матеріалу, виконання музики (розспівки й пісні), виконання ритмічних вправ.

1. Знайомство із жанром неаполітанської пісні

— Перша зупинка — місто Неаполь на півдні Італії. Саме тут народився жанр неаполітанської пісні. Так називають неаполітанську народну музику, популярну в Італії й за її межами. Ці пісні дуже проникливі, співучі й мелодійні. Композитори різних національностей надихалися ними і створювали на їх основі свої мелодії.

Слухання “Неаполітанської пісеньки”

П. Чайковського

Учні визначають характер і настрої твору, розповідають, що вони уявляють, слухаючи цю музику.

— В Італії є мальовниче селище біля моря — Санта-Лючія (Свята Лючія). Неаполітанці увічнили його в прекрасній пісні. Одним з найвідоміших її виконавців був Робертіно Лоретті. Голос хлопчика зачаровував людей усього світу своєю чистотою й ніжністю. З роками голос змінився, але завдяки записам дитячий янгольський голос Робертіно й досі розказує світу про чудову країну біля південного моря, про блакитні лагуни і тихі вечори.

Слухання неаполітанської народної пісні

“Санта Лючія” у виконанні Робертіно Лоретті

Діти обмінюються враженнями, аналізують темп і настрої пісні.

Виконання пісні дітьми

Учні слухають 1-й куплет пісні “Санта Лючія” у виконанні вчителя на фортепіано. Потім аналізують мелодію, нотний текст, визначають розмір і тональність. Сольмізують перший куплет разом з педагогом, далі ведуть мелодію за нотами а капела. Коли вчитель проспівав перший куплет зі словами, це ж роблять діти під музичний супровід учителя.

Слова першого куплету пісні

В місячнім золоті море сіяє,
Зустрічний вітер парус здіймає,
Човник мій легкий летить, як мрія,
Санта Лючія, Санта Лючія.*

* Автори цього та наступного перекладу невідомі

2. Знайомство із жанром опери

— Наступна зупинка — місто Мілан. Саме тут розташований знаменитий оперний театр Ла Скала. А що ж таке опера?

Діти висловлюються.

Опера — музично-драматичний твір, що поєднує слова, сценічне дійство і музику. Головна в опері — музика.

— Італія — батьківщина опери. Найчастіше оперні арії виконують саме італійською мовою.

Слухання каватини Фігаро з опери Дж. Россіні “Севільський цирюльник”

— Каватина — це різновид оперної арії. Каватина Фігаро — одна з найвідоміших оперних тем у світі. Спробуймо себе у ролі оперних співаків.

Виконання каватини дітьми

Учні з допомогою вчителя на мелодію каватини і в супроводі фортепіано проспівують вірш, слова якого перед ними на екрані. Темп повільніший.

3. Знайомство з тарантелю

— Італійці дуже веселі. Люблять розважатися, святкувати, тому майже в кожному місті проводять фестивалі й конкурси. І, звісно, не обходиться без танців. Найвідоміший італійський танок — тарантела.

Тарантела (назва від місця виникнення — міста Таранто) — швидкий, бадьорий італійський народний танець, багатий на підскоки. Часто в танці використовують бубон.

Перегляд відеозапису тарантели

Діти аналізують темп, розмір, характер і танцювальні рухи.

Ритмічні вправи

Простукують характерний для тарантели ритмічний малюнок, плескають у долоні або відбивають його за допомогою бубна.

Розспівки з характерним для тарантели ритмічним малюнком

- На веселім карнавалі тарантелу танцювали.
- Ми щасливі, ми веселі, ми кружляєм в тарантелі.

Слухання “Тарантели” С. Прокоф’єва

Обмін враженнями, аналіз мелодії.

4. Фізкультхвилинка

Танцювальні рухи під довільно обрану мелодію тарантели.

5. Ознайомлення з баркаролою

Діти переглядають підготовлену одним з учнів презентацію про Венецію.

Вітаємо всіх, хто обрав

комплект підручників для 2 класу
від видавництва "Світлич"

Ми гарантуємо повну
методичну підтримку
педагогам, які користуються
нашими підручниками

- ☀ Розгорнуті календарно-тематичні плани
- ☀ Комплекти робочих зошитів з інтегрованих курсів
- ☀ Навчальний зошит з інформатики
- ☀ Збірка компетентнісних завдань (для підсумкових контрольних робіт)
- ☀ Додаткові навчально-методичні матеріали на сайті svitdovkola.org

Щиро дякуємо за довіру!

Щоб не пропустити наші новинки,
підпишіться на розсилку на сайті:

SvitDovkola.org